



SZONÁTA GORDONKÁRA
ÉS KÁVÉDARÁLÓRA



OKVÁTH ANNA

OKVÁTH ANNA

SZONÁTA GORDONKÁRA
ÉS KÁVÉDARÁLÓRA

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2016

Nyomokban igaz történeteket tartalmaz.

1.

Allegro moderato



Mindenkinek van egy végtelen története. Egy olyan történet, amit szeretnénk lezárni, hogy lássuk, hogyan végződik. De közben szeretnénk, ha befejezetlen maradna, mert a vég az mindig olyan befejezett.

Ez az én végtelen történetem. Hadd meséljek el mindent! Tudnod kell.

A nevem Szalai Georgina. Ez a vezetéknev az anyámé, nem az apámé. Az apámról soha nem beszéltünk. Ettől függetlenül természetesen tele voltam teóriákkal és meggyőződésekkel, ahogy minden embernek van véleménye olyan dolgokról, amiket még nem látott és tapasztalt. A tény, hogy elhagyott, mielőtt megszülettem, nekem épp elég sokat mondott. Így nőttek fel, abban a tudatban, hogy nem kellett nekem. Joggal gyártottam hát elméleteket, mi történt a születésem előtt, még ha anya soha nem is támasztotta ezeket alá, vagy térített el bármelyiktől. Csak hagyott vigan, tehetetlenül süllyedni egyre mélyebbre a gyűlölet ingoványában.

Tizennégy éves voltam, amikor édesanyám is elhagyott, de ő nem önszántából. Végignéztem, ahogy teljesen leépült, a végén már rá se lehetett ismerni. Anya gyönyörű volt. Akkor is ezt mondtam volna, ha nem az én anyám. Mindenki imádta Szalai Verát, mert gyönyörű

volt mint ember és mint lélek is. Mikor meghalt, valamilyen formában az én életem is véget ért.

Milyen volt eltemetni anyámat? Nem tudom, létezik-e rá szavak bármilyen emberi nyelven. És hogy milyen volt ott állni a temetőben azon a verőfényes júliusi szombaton? Talán furcsán fog hangzani, de már akkor se tudtam. Mintha nem én lettem volna ott. Mint egy tévelygő a saját életemben, aki csak betért valahova körülnézni, aztán öt perc múlva tovább is áll. Csak álltam, és meredtem magam elé tűnődve, nem is sírtam, soha nem sírtam, nem volt rá okom. Most lett volna, de üres voltam és elveszett.

Arra emlékszem, hogy kegyetlen hőség volt és a tűző napon álltunk, mindenki feketében. Eszembe jutottak a filmek, hogy egy tisztességes temetésen esni szokott az eső, gyászba borul a természet, és egyszer csak mindenki előkapja és kinyitja a fekete esernyőjét, és egybefüggő fekete páncélt alkotnak, amit csak a madarak láthatnak odafentről. Anyám temetésén azonban trópusi meleg kínozta az egybegyűlteket, izzadtak, toporogtak, legyezték magukat, szenvedő, élő emberek voltak, az én gyönyörű anyukám pedig halott. A jelenlévők nagy részét egyáltalán nem ismertem. Lehettek anya régi munkatársai vagy betegek, hirtelen felbukkanó, elveszettnek hitt jó barátok, de ismeretlen rokonok biztosan nem. Nem volt túl nagy a család, legalábbis amit én családnak neveztem, tehát az anyai ági rokonok.

Hallottam a papot, de nem értettem, mit beszél, máshol jártak a gondolataim. Az arcokat figyeltem. Hunyorgó szemeket, összehérselt, vékony szájakat. Elkalandoztam, és a nagybátyám, Bandi bácsi térített vissza, amikor a vállamra tette a kezét. Úgy alakult, hogy a nagybátyámra lettem utalva, a rendőr agglegényre, akiről minden elmondható volt, csak az nem, hogy túlontúl szociális lény lett

volna, és hozzászokott volna bármilyen emberi jelenléthez az életterében, legyen az gyermek, bakfis vagy ifjú hölgy, amely állapotokat én az évek elteltével szépen sorban, elkerülhetetlenül magamra fogom öltetni. Nem volt könnyű szembesülni árva voltommal. Ha lett volna apám... de nem volt. Csak Bandi bá és a kutyám. Bandi bácsi azelőtt is részese volt az életünknek, de csak vasárnaponként és ünnepekkor, amikor is apró ebédlőasztalunknál feszengve díszes társaságunkat alkotta. Miattam hajlandó volt letérni szokásos pályájáról, és gondoskodó gyámként viselkedni. Ezért a mai napig hálás vagyok neki. De azon a délelőttön nehéz volt azt gondolni, hogy ez megtörténhet, amikor az anyám végső búcsúztatása végett odasereglett kisebb tömeg közepén álldogált, magába zuhanva, szétesve, az urnafülkét gondosan cementező két sírásót figyelve, és könnyeit visszafojtva, vörös orcával hápogva, mint egy torz rajzfilmfigura. Ritka volt az a pillanat, amikor Bandi bácsi orcája nem lett volna vörös vagy lila, nem azért, mintha ivott volna, nem tehetett róla. Magas vérnyomás. Akkoriban még csak mackós volt, és izmos, később sikerült mókás sörhasat növesztenie, és már nem volt alkalma leadni, nem is törekedett rá. Bandi bácsi szerette a húst, és én ezt a testvéri szeretetet sokszor elirigyeltem tőlük. Nekem ez nem adatott meg. Most viszont megkaptuk egymást, és ez az egymásra utaltság máris megnyilvánult abban, ahogy a vállamra tette a kezét.

Elvárásoltan tekintettem végig a tömegen, és lassan azon kaptam magam, hogy már nem teszek különbséget női és férfi arc között, mintha a jelenlevők mind egy nagy, összefüggő, párolgó maszszát képeznének meghatározhatatlan nemű ábrázattal, amelyre ordítóan ideiglenes bánatot festettek, amit majd lefekvés előtt lemosnak, és az élet megy tovább. De az én bánatom nem lemosható. Minek

is jöttek el? Képmutató banda! Anyukám úgyse tudja, ki jött el és ki maradt távol, nem készít jelenléti ívet, és nem hatódik meg, hogy ilyen sok ember szerette.

És tényleg, milyen sok ember a szívébe zárta! Az előbb még gyűlöltem őket, most meghatódva sóhajtoztam, és arra gondoltam: az én anyukám. Az én gyönyörű anyukám. Mindenki Verocskája. Itt nyugszik, por állapotban, és a hiánya józan ésszel felfoghatatlan. Még jobban magával ragadott a vágy, hogy sírjak, és felszabadítsam a lelkem a rátelepedő terhek alól, hiába. Néha úgy gondolok vissza anyám halálára és temetésére, mint egy álomra. Egy lehetetlen, egészen szürreális eseményre, ami mégiscsak megtörténhetett valahogy, teljesen ellenszegülve a fizika és a racionalitás szabályainak. Alighanem energiáim nagy részét az a háborgás emésztette fel, amit ez az egészen nyilvánvaló igazságtalanság okozott. Csakis így eshetett meg az, hogy szándékosan egybemostam arcokat, gyűlöltem gyászolókat, és haragudtam azokra az eleven csöppségekre, akik anyjuk karján nyavalyogva fészkelődnek a legnagyobb kánikulában. Egyszerre bosszantott és nyugözött le a megjelent sokaság. Még arrébb, a fák árnyékában is álldogáltak fekete ruhás alakok, akik minden valószínűség szerint nem szórakozásból jöttek ki a temetőbe gyászruhában, így automatikusan a mi seregletünkhöz soroltam őket is. Katasztrófaturisták. Miért nem jöttek közelebb? Nem akarták halani a pap méltató szavait, a búcsúzó sorokat? Az árnyék a fontosabb, vagy a magángyászolás lehetősége? Hogy irigyeltem őket! Ha nem lettem volna az elhunyt lánya, én is szívesebben támaszkodtam volna egy fának valahol a peremvidéken, átadva magam az emlékeimnek. Ehelyett Bandi bácsikámat támogattam, aki már rég az érzései gondjaira bízta magát, én pedig csak szédültem ott az egész mindenség közepén.

Arra se emlékszem, ki vitt haza a temetés után, mikor a nép hazaindult, illetve hozzánk, a torra.

Haza.

Nem csak anyukámat vesztettem el, az otthonomat is. Utolsó hónapjaiban, mikor már a kórházi ágyát se tudta elhagyni, annyi ereje még volt, hogy ingatlanközvetítőt hívott, és szerződést kötött a lakás eladásáról. Engem pedig Bandi bácsihoz költöztetett, hogy szokjuk egymást. Szerettem a régi házunkat. Egy sorházban laktunk, kicsi hátsó kerttel, a kórház mögötti utcában. Anyának innen csak le kellett sétálnia, és öt perc múlva máris mindenki Verocskája volt, a legszeretettebb ápolónő a városban. Hiányozni fog az a ház a kicsi kerttel, és a szomszédok is. Különösen Szabóék. Szabóék is eljöttek a temetésre. Életem eddigi összes jelentősebb eseményén részt vettem. Ezúttal láthatóan nagyjából kismilliárd darabra törve ácsorogtak, vigasztalan ábrázattal.

Az új otthonomban a nagybátyámon kívül nem ismertem senkit. Bandi bácsi társasházban lakott, a kórház másik oldalán. Nem tudom, miért hittem valaha azt, hogy egy társasház falai jelentősen vékonyabbak, mint egy sorházé. De attól fogva, hogy odaköltöztem, úrrá lett rajtam a paranoia. Soha nem voltam képes felszabadultan zenélni. Mindent lábujjhegyen csináltam, lélegzet-visszafojtva, nehogy tudomást szerezzenek a létemről, amiről persze már rég tudtak. Szellem akartam maradni, éterben lebegő, hangtalan, láthatatlan, megragadhatatlan.

Mikor a nép elment, és egyedül maradtunk Bandi bácsival, én jó szokásomhoz híven, a padlón ültem törökülésben a nappaliban, a kanapé előtt. Az ölemben Tücske feküdt, egészen összegömbölyödve, a négyéves fekete-cser szálkás szőrű tacskó. Nem lehetett megmondani, hol kezdődik és hol végződik a kutya, olyan formán aludt,

mint a saját farkába harapó világkígyó. Magamba süppedve simogattam, drótszőre masszírozta a tenyeremet. Megnyugtató. Tücske nélkül most rosszabb állapotban lettem volna. A csellómat leszámítva ő maradt összesen valamikori régi életemből az egyetlen fix pont.

Egyszerre csak Bandi bácsi telepedett le mellém nagy nyögve-recegeve-ropogva. A tacsó annyira mélyen aludt, hogy a füle botját sem mozgatta a zajra. Ez a valódi bizalom, nem? Így elaludni valaki ölében. Egy darabig csak ültünk, Bandi bá meg én, nem is néztünk egymásra. Aztán odanyújtott nekem egy zsebkendőt. Nem értettem, minek.

Aztán rájöttem, hogy tacsósímozgatás közben nekieredtek a könnyeim. Végre, végre, végre, én is csak érző ember vagyok! Tudok sírni! És ettől felszakadt bennem egy gát, és végre a felszínre tört, amit egész nap elnyomtam magamban. Sírtam, hüppögtem, elfáradtam, szinte ájulásig gyötörtem magam. Tücske félálomban a könyökömbre helyezte fejét. Bandi bácsi ellátott még egy zsebkendővel és némi maradék csokoládés süteménnyel. Még azt is elnézte, hogy kutyás kézzel majszolok.

– Tudom, hogy még korai – szólalt meg fátyolos hangon. – De beszélnünk kell a hagyatékról. Anyukád...

– Nem akarok erről beszélni – szakítottam félbe. Ellentmondást nem tűrően, mert többet nem forszírozta ezt a témát.

Tényleg túl korai volt. Nem álltam rá készen egyáltalán. Nincs az a pénz, ami kárpótolt volna ezért a veszteségért. Csak arra emlékeztetett volna, mit összespórolt, kuporgató, mi mindenről mondott le, mi mindent vállalt be az édesanyám, hogy mindent előteremtsem, hogy nekem jó legyen. És nekem csak annyi kellett volna, hogy maradjon életben.

Attól a naptól fogva Tücske a szobámban aludt, az ágyam végében, egy kosárban. Amikor nagyon nekikeseredtem – márpedig az elkövetkezendő éjjeleken sorozatosan álomba sírtam magam –, akkor egyszerűen csak megfordultam az ágyban, a párnámat a fejem alá gyűrtem, és tacskót simogattam. Hogy ezt eddig még nem fedezték fel, mint hatásos terápiás eljárást!

A nyaraim sohasem voltak túl mozgalmasak. Ez pedig különösképpen egyhangúan telt. Össze kellett hangolódnom Bandi bácsi életritmusával. Mert ő este tizenegykor állt neki a másnapi ebédet előállítani. És mindent elsózott. Hogy csak úgy volt képes tévézni, hogy zengett az egész ház tőle. Hogy nem hajtotta le a vécüülökét. Hogy képtelen volt alaposan elmosogatni, ezért miután ő elmosogatott, nekem még egyszer végig kellett mennem az edényeken, és korrigálni, ami kimaradt. Hogy nem volt képes megjegyezni, milyen hangszeren játszom, és ezért a félelemet lakói (vagyis a tulajdon szomszédjaink) azt hitték, gitározom, az elsőn azt, hogy nagybögőzöm, a másodikon azt, hogy hegedülök, a harmadikon (és ez a legrejtelmesebb mind közül) azt, hogy trombitálok. Hogy folyton csokival és mogyoróval akarta tömni szegény Tücskét.

Jó ember volt, de sokszor az a borzasztó gondolatom támadt, hogy addig volt nekünk jó, amíg távolságot tudtunk tartani.

Most viszont a nyaramról szerettem volna mesélni.

Kellett egy hely. Egy hely, ahol nem érzem úgy, hogy fülek ezrei tapadnak a falakra. Ahol egyáltalán nincsenek szomszédok és falak. Fogtam a csellómat, és nekilódultam, csak előre, a tacszó orra után. Egy búzamezőre vezetett. Tökéletes volt. Tíz perc sétára a lakásunktól, tágas és elhagyatott. Mindennap eltűntem a sárga búzamezőn néhány órára, vittem Bandi bácsi összecsukható horgászszékét, a csellót és a tacskót, és addig zenéltem, amíg az ujjbegyeim

sajogni nem kezdtek. Kétségkívül a legnagyobb szerűbb módját találtam meg annak, hogy a gyászomat feldolgozzam. Csak épp tökéletes mizantróppá váltam. Talán beszélnem kellett volna az érzéseimről. De azok túl sokan voltak, és túl kevés az ember, akivel megoszthattam volna őket.

Úgyhogy kint ültem az aranyszínű, surrogó búzatábla közepén egy kitaposott ösvényen, a szél ide-oda himbálta a búzagalaszokat, és velem együtt a szárhoz csipeszelt kottáimat, Tücske pedig fel-alá bóklászott, vagy engem őrzött néhány méterre tőlem, hátat fordítva nekem, vagy mellém kuporogva, testével egy ponton a lábfejemhez érve. Nem voltak atrocitásaink, nem zavartak minket, akárki is volt a búzamező, és én azt hittem, ez az a hely, ahol kiléphetek a történelemből. Kiderült, hogy nem.

Egyik ilyen kottalengetően kellemes délutánon látogatónk érkezett. Arra figyeltem fel, hogy Tücske nyaka megnyúlt, az egész kutya megmerevedett, majd váratlanul rázni kezdte a farkát. Örül a kutya, gondoltam, nem az aratógépek jönnek, és nem is a kaszás. Hallottam a száraz, recsegő lépteket, majd az ösvényre fordulva egy ismerős alakot pillantottam meg. Szabó Szilárd érkezett. Emlékszem, milyen vegyes érzések öntöttek el. A határtalan öröm, hogy megtalált. Hogy ha valakitől el is vártam, hogy megtalál, az pont ő. Aztán az őszinte örömet felváltotta a leforrázottság érzése, vajon hogy nézhetek ki, elég bájos és üde vagyok-e, mihez kezdjek, most álljak fel a fogadásához, vagy maradjak ülve, és csináljak úgy, mint ha a művészetem hatása alatt állnék, és majd lepődjek meg, mikor elém ér?

A legostobább verziót választottam: felpattantam, mire a horgászszék a lendülettől feldőlt, és ettől csak még ügyefogyottabbnak éreztem magamat. A vér az arcomba tolul, vagyis minden bizonnyal

visszataszító vörös foltok tarkítják sápatag képemet és a nyakamat. Szégyen. Micsoda szégyen! Jane Austen-regényekben vágódnak így fel az ülőalkalmatosságokról az eladósorban levő hölgyek. Az én tejfölszőke Mr. Darcym pedig ezalatt belépdelt a békém szigetére, vízum és tartózkodási engedély nélkül. Lehajtott fejjel álldogáltam ott, mint egy tetten ért gyermek. Megölelt. Ember még így nem volt kiéhezve a törődésre, mint akkor én.

– Szia, te erdei tündér! – köszöntött. Nem igazítottam helyre, hogy tudniillik itt nincs egy megveszekedett erdő se. Maximum mezei tündér lehetek, ám az nem elég ünnepléses.

– Honnan tudad...? – kérdeztem csillogó szemmel. Azt vártam, Szilárd most majd visszaigazolja évtizedes összetartozásunkat, amely természetfeletti módokon képes megnyilvánulni, hiszen mi egymás tökéletes lelki társai voltunk, akik meghallják a másik hívó szavát még akkor is, ha az csak gondolatban történt. Csalódnom kellett.

– A temetés óta próbállak elcsípni. Hiába hívtam a lakást, senki nem vette fel, úgyhogy többször is kerestelek személyesen, még olyan is előfordult, hogy a ház előtt táboroztam, amíg végre valaki beengedett, hogy aztán hiába kopogjak az ajtótokon. Ma végre összefutottam a nagybátyáddal a városban, és ő árulta el, hogy ide jársz.

– Jó, és vajon ő honnan tudja...? Nem mondtam neki.

– Mindent tud. Rendőr!

És ezzel megmagyarázott mindent, ez volt Bandi bácsi hamisítatlan szava járása: „Rendőr vagyok, a teremburáját, az a dolgom, hogy tudjak!”

Valóban tudott.

Ide küldte nekem a Szabóék Szilárdját.

A búzamező közepén ültünk egy kitaposott gabonakör-képződményben, én a horgászszeiken, ő a csellótokomon, Tücske hosszú hátát simogatva, és felváltva hallgatva hol a csellójátékomat, hol feltörő érzelmi hullámaimat. Ezért jött. Hogy lásson, és hogy halljon. Szilárd volt a legjobb barátom. Bátyám helyett bátyám. Életem első, és természetesen plátói szerelme. Csak plátói, mert már régóta sejtettem, hogy ő nem a hölgyek társaságát keresi. Ám ilyesmiről akkoriban nem volt szokás beszélni, én mégis rendkívül biztos voltam az elméletemben, meg sem fordult a fejemben, hogy tévedhetek. A plátói szerelemnek megvannak az előnyei. Csak a tiéd, a te titkod, a te döntésed, a te terhed, és bár a szíved olyan szenvedélynek a rabja, ami soha be nem gyógyuló sebet ejthet rajta, erre fel vagy készülve. Csak sajoj, de nem bánthat. Nincs is ennél szentebb, tisztább, önzetlenebb, egyirányúbb, betegesebb és önzőbb szeretet a világon. Egyfajta gwendoleni örült elfogódás fűzött hozzá, amióta az eszemet tudom. A szomszédék Szilárdja és én együtt nőttünk fel. Mivel anya sokat ügyelt, ezalatt Szabóék vigyáztak rám, náluk aludtam. Ha a gyerekkoromra hálával és szeretettel telve gondolok vissza, nos, azért főleg őket illeti köszönet.

Az egész család zenészekből állt. Szilárd kései gyermekként jött a világra, közte és a nővére között volt vagy húsz év. Az anyuka rop-pant türelmes és mosolygós asszony volt, zongorát tanított a zeneiskolában. Ő volt az, aki idejekorán felfedezte bennem a muzikálisra való hajlamot, úgyhogy tulajdonképpen játékos módon magánórákat adott nekem, amikor náluk időztem. És az elég sokszor megesett. Ha én mezei tündér vagyok, akkor Margit néni volt az én tündér keresztanyám. Szilárd hegedült, akárcsak az apja, Benedek bácsi, aki szintén a zeneiskolában tanított. Elképesztő alak volt a tata. Soha nem felejttem, amikor jött haza viharvert biciklijét tekerve,

füstölgő cigarettával a szájában, hátán a hegedűtokkal, a kormányon pedig egy hatalmas szatyor forró zsemle ingott, amit az akkor még működő kenyérgyárban vásárolt a sarkon. Ha friss zsemleillatot érzek, mindig a tatára gondolok és arra, hogy Szilárd és én vadmacska módjára vetettük rá magunkat arra a szatyorra. A tata és biciklijé szerves egységet képeztek, láttam én már menet közben borotválkozni a nyergében, de szállított rajta festményt is, és bizony mondom, nem ismert lehetetlent az öreg, ha szükségesnek ítélte volna, simán rákapcsol egy zongorát, hogy elfurikázza lejtőn felfelé.

Anyám sokszor viccelődött azon, hogy egy komplett kamarazenekar lakik a szomszédunkban. Szabó-filharmonikusoknak hívta őket, és mikor belépett az otthonukba, mindig a jegyszedőt kereste. A zenekar utolsó tagja, Szilárd nővére, Hanna, brácsázott. És tényleg, mikor mindenki otthon tartózkodott, mindig vártam, mikor kezdenek neki valami szonátának. De soha nem zenéltek együtt. És a mai napig nem értem, hogy mikor ennyiféle hatás ért, miért pont a csellót választottam végül. Ők se értették. Így egyikük se taníthatott, ráadásul a tanár, akihez kerültem, elég különös alak volt. Anya szerint nem furcsa, hanem alkoholista. És én mégse gondoltam meg magam. Tata mondta mindig, hogy ha betesszük a csellómat a mosógépbe, összemegy, hegedű lesz belőle, és akkor járhatok hozzá órára. Imádtam a tatát, de határozottan tiltakoztam, és a puszta gondolattól meghűlt bennem a vér, hogy a csellómat víz éri. Pedig volt humorérzékem. Ha jobban belegondolok, tata hibája, hogy a cselló mellett kötöttem ki. Szilárd, tata meg én rengeteget hallgattunk együtt lemezeket, és volt egy Pablo Casals-lemezük. Bach csellószvitjeit náluk hallottam először. Tata olyan volt, mint egy két lábon járó ének-zene óra, ha meghallgattunk valamit, előtte elmesélte, mit kell tudni a zenéről, a korról, a zeneszerzőről, és utána mindig

megbeszéltük a hallottakat. Zseniális volt. És én azon az estén szerelembe estem a csellóval. Mélyen, igazán, örültem. Mikor hatéves lettem, és tata feltette anyámnak a kérdést, mikor írat be végre a zeneiskolába, és kezdem el nála hegedűtanulmányaimat, én kijavítottam, hogy jó lesz az gordonkának is, nem adom alább. Rázendített egy harsogó kacajra, hogy el se fogom bírni a hangszert. Ha a hátamra veszem, bele fogok süllyedni a talajba. És azért van a csellónak tüskéje, hogy mint a virágkaró, majd megtámaszt a földben, hogy egyenesen nőjek. Jó vicc. Csak azért is. Talán titkon ki akartam egészíteni a kamarazenekarukat. Ki tudja. De soha egy percig nem bántam meg ezt a döntésemet. Sok más döntésemet igen, de a csellót nem. A cselló az életem kvintesszenciája. Megtanított emberré válni.

Szabóék tehát elég korán felfedezték bennem a zenei hajlamot, és addig rágták anyám fülét, amíg végül beíratott a zeneiskolába. Félt az ezzel járó kiadások miatt, de Szabóék rengeteget segítettek ebben is. Sohasem értettem igazán, miért tették ezt, hiszen később nem bizonyultam akkora csodagyereknek. Rendelkeztem ritmusérzéssel, és nem volt gondom a kottaolvasással, de nem mindig szólt úgy az a zongora vagy az a cselló, ahogy én belül hallottam, hogy szólhatott volna.

– Rengeteget fejlődöttél, mióta utoljára hallottalak – cáfolt rá előző gondolatmenetemre Szilárd ott, az ingó-bingó búzaszálak között. – Holnap elhozom én is a hegedűt. Hozok kottát. Tanulunk valami újat, rendben?

Belenyugvón bólogattam.

– Miért jöttél, Szilárd? – tettem fel neki a kérdést, még magam számára is váratlanul.

– Aggódtam érted.

Nem, ez túl logikus. És ez olyan evidens, hogy kár szavakba formázni. Ezt én nagyon is jól éreztem, tudtam, és engem az érdekelt, mi volt az az ok, ami őt arra készítette, hogy hetekig vadásszon rám. Gomolyogni kezdtek a gondolataim, mint mindig, most is a rossz irányba: egyértelműen Bandi bácsi riasztotta, hogy találjon meg, és győződjön meg róla, hogy nem herointúladagolom magam ezen a búzamezőn, vagy vagdosom az ereimet anyám halála okán. Nagyon rosszálló pillantást vethettem felé, mert végül csak előhozakodott egy másik indokkal is. Egy sokkal lesújtóbbal.

– Valójában... El akartam mondani neked, hogy kaptam egy ösztöndíjat. Szeptemberben Milánóba utazok.

Olyan volt, mintha a torkomon akadt volna egy marék műanyag lepke.

– Az... az jó lesz neked – préseltem ki nem túl meggyőzően. – Meddig?

– Egy év, de meghosszabbítható, ha szeretném. Még meglátom. Nem akartam úgy elmenni, hogy nem köszönök el rendesen.

Rendesen. Vagyis hetekkel az utazása előtt. Legyen idő óvatosan, sérülésmentesen elszakítani a köteléket, hogy majd ha visszajött, újra összebogozzuk. Ha egyáltalán visszajön. Az emberek nem jönnek csak úgy haza Olaszországból.

Összetört a szívem.

De betartotta az ígéretét. Másnap is eljött, és hozta a hegedűjét. Így ment ez augusztus elejéig, amikor is ott találtam Szilárdot a valamikori búzamező szélén ücsörögve a hegedűtokja mellett. A búzát learatták. Lekaszálták a kottatartónkat. Azért mi folytattuk, de így már nem volt az igazi, védtelennek éreztem magam a semmi közepén.

Szilárd felfedezte a hangulatváltozást, és szóvá is tette.

– Azért zavar, mert így messziről látszik, hogy itt vagyunk. Tök béna. Nekem tetszett, hogy láthatatlan vagyok.

– Ha majd csellista leszel... – érvelt volna Szilárd.

– Megint kezded?

Válaszul némán forgatta a szemét. Én úgy voltam a csellózással, mint a légzéssel. Létszükséglet. De hogy én bárkit azzal büntessek, hogy az én játékomat kelljen hallgatnia...?

– Zsini, te olyan kis bolond vagy! Neked a színpadon a helyed. Nem elrejtőzve a világ elől, hanem megmutatva neki, mi vagy.

– Mi vagyok én, Szilárd?

Elhallgatott, és kínjában a húrokat pengette a hegedűjén.

Inkább folytattuk a zenélést a levágott búza hegyes csonkjai között, és bennem nőttön-nőtt a sértettség, amiért nem mondott semmit.

Vagy csak azt akarta, hogy erre magamtól jöjjek rá.

Néha én is feltettem magamnak ezt a kérdést. Az ismereteim hátlójában azonban jókora hézagok uralkodtak. A legfontosabb ilyen hézag az apám kérdése volt. Ki ő, mi ő, hova tűnt, és miért nem keltem neki?

A hiánya víznyelőszerű gödröt képzett az életemben, amit folyton be akartam temetni, de reggelre megint ott letem egy ugyanolyan krátert, ha nem mélyebbet. Számomra az, aki képes volt elhagyni tüneményes anyámat, nem volt ember. Nem is azért gyűlöltem, mert nekem apa nélkül kellett felnőnöm, hanem mert ezt tette anyámmal. Vélt vagy valós apámról soha nem beszéltünk, és én nem is kérdezősködtem, csak ástam magam egyre mélyebbre a gödörben. Ha tudtam volna is az igazságot, mire megyek vele? Nem minket választott.

Néha jobb nem tudni. A tudás fáj.

Anya el akarta mondani. Bent voltam nála a kórházban, és egy indián álomfogón dolgoztunk, imádtunk együtt kreatívkodni. Az álomfogó pávakék hálóját szövögettük, amikor felmerült a téma, és anyán végtelen szomorúság lett úrrá, én pedig megharagudtam, hogy el akarja rontani az esténket, olyan jól mulattunk, azt leszámítva, hogy már a gombostűt se volt képes megfogni. Azt mondtam neki, nem akarok erről beszélni. Kicsit még erősködött, de én erősebb voltam. Persze hogy erősebb voltam. Türelmetlenül félresöpörtem a próbálkozását. Kíméletlenül, ellentmondást nem tűrően. Anya elhallgatott, még szomorúbbá vált. A félig kész álomfogóval hagytam ott.

Másnapra elkészült az álomfogó, csodás, színes tollak lógtak róla, fonott szálak futottak le a tökéletes kör alakú hálóból. Anya azonban meghalt.

Anyám halála után vettem csak észre, mennyire gyökértelenné váltam. Meg amikor költöztetéskor beragasztószalagoztam az utolsó dobozt, és amikor megérkezett a levél a szakközépiskolából, ahol hamarosan vendéglátói tanulmányaimat kezdtem. Ez így túl sok újdonság volt egyszerre. És ekkor Szilárd elrepült Milánóba, és én támasz nélkül maradtam, védtelenül, mint mikor learatták a bűvőhelyemet. Sűrűn leveleztünk, ami tekintve, hogy Szilárd fiú, csodaszámba megy. Ugyanúgy utálta a technika vívmányait, mint én, az e-maileket nem találta elég személyesnek, abban sem volt biztos, hogy túl sűrűn jutna számítógéphez. Így viszont szorgalmasan írt, elmesélte kalandjait, olykor képeslapokat is mellékel, mindig érdeklődött, mi újság itthon, postafordultával jöttek-mentek a sokoldalú élménybeszámolók. Szerettem a takaros kis betűit, azt is, ahogy fogalmazott, és főleg azt a tényt, hogy hosszú perceket, órákat szánt rám az életéből, hogy a kisregényeit papírra vesse. De ez azért mégse

ugyanaz, mintha itt lett volna, és egyszerűen csak megölel vagy rám mosolyog, ahogy csak ő tud.

Nellivel akkor találkoztam, amikor elmentem a tankönyvekért az iskolába. Beálltam a kényeztető sor végére egy vékony, szemüveges, szeszín hajú, kalácsképű, szeplős lány mögé, és nemsokára a legnagyobb egyetértésben szidtuk ezt az iskolai könyvkiadási rendszert. Kisebb kerülőt téve segítettem hazavinni a könyveit, és ő egy kakaóval hálálta meg. Padtársak és barátnők lettünk.

Bandi bá szerint nem hoztam túl bölcs döntést, mikor a szakközepet választottam. Merthogy az én eszemmel gimnáziumban lett volna a helyem. Itt is volt mit tanulni, és én szerettem a vendéglátást, az ételeket. Főleg a süteményeket. Lelki szemeim előtt lebegett egy olyan hely, ahol a sütés tudományát összepárosíthatom a zene szeretetével. Klasszikus zene szólna a rádióban, és a portéka mind elnevezésében, mind külsejében, mind lélektanát illetően idomulna a zenéhez. Én ebben láttam meg magam, nem a színpadon. Csendben pepecselgetve a mázzal, vagy türelmesen őrizve a sülőfélben lévő piskótatésztát. Nem egy csomó ember elé kiállítva, reflektorfényben a színpadon.

Már a növendékhangversenyek is elrémítettek. A tanárom jó humorú embernek képzelte magát. Fellépés előtt mogyorós csokit adott nekem, és úgy lökött ki csellóstul a deszkákra. Ha már kint voltam, kénytelen voltam játszani. És közben játszottam, azzal foglaltam el magam, hogy megpróbáltam kiszabadítani a mogyoródarabkákat a fogaim közül. Mire mindet megtaláltam, a darab is véget ért. Ha nem kaptam mogyorós csokit, reszkettem a félelemtől, és olyan lámpalázba hajszoltam magam, amiből csak estére lámbaltam ki, iszonyatos migrénjellegű fejfájások közepette. A félelem a helyes kifejezés. Nem önbizalomhiány. A hiány olyasmi, amin lehet

segíteni. Pótolni valaminek a jelen nem létét. A félelem azonban más. A félelem nem a bátorság hiánya. Benne is van a nevében, valami elementáris. Fél elem. Na, ez a fél elem vagyok én. Nem hiányos, nem kipótolható, hanem az egésznek csupán a fele.

Nagyon sok mindentől féltem. Hogy csalódást okozok anyukámnak, hogy nem vagyok elég, hogy nem tudom azt hozni, amit a fejemben elterveztem, hogy elrontom, hogy odafogom a hajam a hűrokhoz, ez összezavar és leblokkolok (pedig anya mindig szoros, decens fonatot készített a három szál hajamból), hogy kiröhögnek, hogy leesik a kottám, és nem tudom folytatni, vagy hogy megbotlom a színpadra lépéskor, és eltöröm a csellómat vagy magamat. Néha még attól is féltem, hogy beszakad alattam a deszka, bár olyan is volt, hogy ebben inkább reménykedtem.

Persze soha nem történt semmi, mindig minden rendben zajlott le, és mindenki imádta, amit csináltam. Éppen ezért nem hittem el, hogy komolyan tetszett nekik. Csupa elfogult dilettáns. Tudniuk kellett volna, hogy valami megint nem volt jelen. Nagyon sokáig nem volt világos, hogy pontosan mi is. Ha valaki nincs tisztában önmagával, azt se fogja tudni, mit közvetítsen mások felé. Pedig az előadóművészet felelősség. Megválasztani, mit akarsz közvetíteni, mi a te utad, hitelesnek maradni. Ez nem csak magad és mások szórákoztatása. Ehhez jellem kell, én viszont bujkáltam magam elől is, nem kevés stresszt okozva magamnak teljesen fölöslegesen. Ez a kellemetlen, feszítő érzés végig elkísért a zeneiskolai éveim alatt. Nem beszéltem róla senkinek, úgyse értették volna, mire gondolok. Ráfogták volna, hogy önbizalomhiányom van csak, és ezt lehet orvosolni. Mindenki azt hiszi, ennyire egyszerű. Szegény gyerek, olyan szerény, nem bír szembenézni az érényeivel, érdemeivel, majd idővel megtanulja. Én ennél nagyobb űrt éreztem. Ez az űr fel akart

emészteni bennem és körülöttem mindent, és ez aggasztott. Egyszerű lány vagyok. Nekem ez a nyugtalanító érzés azt súgta, talán van számomra egy másik út. Egy békésebb. Ahol nem kell az elemekkel és félelmekkel harcolni. Naiv gondolat, ugye? De akkoriban, mentőgemre legyen szólva, még tényleg egyszerű és őszinte ember voltam.

Szerettem Nellivel lógni, mert ő is egyszerű volt. Nem terhelt hamis dolgokkal. És ami a legszebb, semmi köze nem volt a zenéhez. Kimaradt belőle. Nem volt se vetélytárs, se kritikus, se önjelölt pártfogó. Szerettem benne, hogy független, elfogulatlan és józan. És rokonlélek. Akkor érkezett, amikor a legnagyobb szükségem volt valakire, aki kint tartja a fejemet a vízből. Megdöbbenően egyformák voltunk, még külsőre is. Nem akarom bántani, de az ő ábrázata épp olyan sűrű és feltűnésmentes volt, mint az enyém. Ő se hajkurászta a fiúkat, és a fiúk se hajkurászták őt. Senki nem vett észre minket. Együtt tanultunk, együtt jártunk cukrászdába, moziba, mindenhol. Úgy telt el így egy év alattomban, hogy amikor végül szembesültem vele, kiadós hidegzuhanyként ért. Bandi bácsival ünnepélyesen kivonultunk a temetőbe, hogy szép új koszorút tegyünk anyá sírjára. Nehéz szívvel álldogáltunk ott vagy negyed órát. Nem tudom, ki mire gondolhatott, nem beszéltük meg. Azt se tudom, mire kellett volna gondolnom igazából. Egy imára? Emlékekre? Beszélgetnem kellett volna vele? De hát minek, hát úgyse válaszol senki. Megpróbáltam magam elé képzelni az alakját, a hangját, de még az arcát se igazán sikerült. Csak homályosan, mintha tejüvegen keresztül nézném. Csak sejtettem, hogy őt látom magam előtt. Csupán egy év telt el. Egyetlenegy év. És én máris elfelejtettem a saját anyám vonásait. Végtelenül elkésérítő élmény volt. Hosszasan gyűlöltem magam utána, szidtam az érzéketlenségemet, az önzőségemet, az életöszönömet és mindent, amit csak lehetett, amiért gurítottam tovább azt